

МОЯ КНИЖЕЧКА Ч. 3.

ІВАН ФРАНКО

ЗАЯЦЬ І МЕДВІДЬ

КРАКІВ 1940

УКРАЇНСЬКЕ ВИДАВНИЦТВО

МОЯ КНИЖЕЧКА Ч. 3.

І В А Н Ф Р А Н К О

ЗАЯЦЬ І МЕДВІДЬ

КРАКІВ 1940

УКРАЇНСЬКЕ ВИДАВНИЦТВО

Накладом »Українського Видавництва« Краків,
Кармелітська ч. 34, II.

Друк.: »Нова Друкарня Денникова« під комі-
сарською управою, Краків, вул. Ожешкової 7.

Verlag „Ukrainischer Verlag“ G. m. b H. Krakau,
Karmeliterstrasse 34. . Druck: „Nowa Drukarnia
Dziennikowa“ Kommissarische Verwaltung. Krakau,
Orzeszkowagasse 7.

1941. 5. 574

Заяць і медвідь

Був собі в однім лісі Медвідь, та такий дужий та лютий, що страшно й казати! Піде було по лісі і душить та роздирає все, що здибле: одно зість, а десятеро й так покине, тільки дармо життя збавить. Ліс був великий і звірини в нім багато, та проте страх пішов на всіх. Адже ж так і року не мине, а в цілім лісі душі живої не лишиться, коли Бурмило буде господарювати. Рада в раду, присудили звірі такий спосіб. Вислали до Медведя посольство й веліли йому сказати:

— Вельможний наш дідичу, пане Медведю. Пощо ти так знущаєшся? Одного зїси, а десятюх зо злости розідреш і покинеш? Адже так до року, то й душі жи-

вої в лісі не стане. Ліпше ти ось що зроби: сиди собі спокійно в своїй гаврі, а ми тобі будемо щодень присилати одного споміж нас, щоб ти його зїв.

Вислухав Медвідь тої мови та й каже:

— Добре! Але пам'ятайте собі: як мене хоч одного дня ошукаєте, то я вас усіх пороздираю!

Від того дня стали звірі день за днем посилати Медведеві одного споміж себе. Чи трапиться старе та немічне, чи бідна вдовиця, якій і жити не хочеться на світі, чи дурновате яке вдасться і не вміє собі ради дати на світі, зараз звірі посилають це до Медведя, а той не питає, розірве та й харчується собі спокійно.

Далі не стало вже старих, дурних та осиротілих, прийшлося вибирати з таких, що їм не хотілося вмирати. Почали кидати удень жереб: на кого впав жереб, той мусів іти до Медведя і датися йому зїсти.

Одного дня випав жереб на Заяця. Перелякався бідний Заяць

так, що не суди Боже, та що було робити? Ходили другі, мусить і він. І не змагався, — тільки випросив собі годинку часу, щоб з жінкою й діточками попрощатися. Та поки там жінку знайшов, поки всю сімю скликав, поки попрощалися, та наплакалися, та наобіймалися, то вже сонце геть з полудня звернуло. Врешті прийшлося Заяцеві рушити в дорогу. Іде бідолаха до медвежої гаври. Та не думайте, що йде заячим кроком-скоком, що біжить вітрові наздогін! Гай, гай! Тепер бідному Заяцеві не до скоків. Іде нога поза ногу, іде та й постайкує, та все рясні сльози втирає, та зідхає так, що аж лісом луна іде. Аж ось бачить, — серед ліса криниця кам'яна, оцямрована, а внизу вода глибока. Став Заяць над цямри-

ною, заглядає вниз, а сльози його тільки кап-кап у воду. Та побачивши в воді свою подобу, почав її придивлятися уважно, і нараз повеселів і аж підскочив із радості. В його голові заблисла щаслива думка, як би йому й самому від смерти врятуватися і всіх звірів вибавити від цього лютого та безрозумного Медведя. І вже не плачучи і не зідхаючи, а що-духу біжучи, він поспішав до медвежої гаври.

Було вже близько вечора. Медвідь увесь день сидів у своїй гаврі та ждав, коли то звірі пришлють йому когось на обід. Ждав і не міг нікого діждатися. Голод почав йому докучати і разом з голодом почала злість підступати під серце.

— Що ж це значиться, — ревів Медвідь. — Що вони собі дума-

ють? Чи забули про мене, чи може їм здається, що одною Вороною я маю бути два дні ситий? О, прокляті звірі! Коли мені в цій хвилі не прийде від них страва, то кленуся буком і берестом, що

завтра скоро світ, рушу до ліса і повідушую все, що в нім є живого і одного хвоста не лишу!

Та минала хвиля за хвилею, година за годиною, а страва не

йшла. Надвечір уже Медвідь не знав, що з собою зробити з голоду і люті. В такому настрою застав його Заяць.

— Га, ти, помано, ти, хлистику! ти, гусяче повітря! — кричав на нього Медвідь. — Що ти собі думаєш, що так пізно приходиш? То я на тебе, такого комаря, маю пілий день голодний ждати?

Затремтів Заяць, почувши медвежий крик і люті медвежі слова, та по хвилі стямився і, станувши на задніх лапках перед Медведем, промовив як міг найчемніше:

— Вельможний пане дідичу! Не моя вина, що так пізно прихожу. І звірів не можеш винувати. Нині, в день твоїх іменин, вони ще досвіта зібравшись, вильосували були для тебе нас чотирьох, і ми всі як стій пустилися до тебе,

щоби ти, вельможний паночку, мав нині добрий баль.

— Ну і що ж? Чому ж так пізно приходиш і де тамті три? — запитав Медвідь.

— Трапилася нам дуже погана пригода, — мовив Заяць. — Міркуючи, що в цім лісі нема іншого пана, крім тебе, йдемо собі спокійнісенько стежкою, коли нараз із укріпленого, камяного замку вискочив величезний Медвідь. та й до нас. »Стійте!« кричить. Ми стали. »Куди йдете?« Ми розповіли поправді. »Го, го!« крикнув він: »нічого з того не буде. Це мій ліс і я не позволю, щоби ви своїм мясом годували якогось приблуду, що тут не має ніякого права. Ви мої і я беру вас собі на обід«. Почали ми проситися, благати, почали говорити, що нині твої іме-

нини і дуже негарно буде, коли ти в такий день лишишся без обіду, — та де тобі, ані слухати не хоче. »Я тут пан, — кричить, — і я один маю до вас право, і ніхто мені тут не сміє втручатися«. І взяв нас усіх чотирьох до свого замку. Ледви-неледві я впросив його, щоб хоч мене одного пустив до тебе, щоб я дав тобі відомість, як стоїть справа. Тепер вельможний дідичу, сам поміркуй, чи ми винні тому, що ти сьогодні з голоду на-млівся, і що тобі далі робити.

Почувши це оповідання, Медвідь аж увесь наїжився. Вся його злість обернулася на того нового супірника, що так несподівано вліз йому в дорогу.

— Це що за якийсь непотріб непотрібний посмів сюди вдертися? — ревів він, дряпаючи землю

пазурами. — Гей, Заяче, зараз веди мене до нього, нехай його розірву на дрібні шматочки!

— Вельможний дідичу! — мовив Заяць, — це дуже могутий пан, страшний такий...

-- Що? ти думаєш, що я буду його боятися? Зараз веди мене до нього, — побачимо, хто буде дужчий.

--- Вельможний дідичу, але він жиє в камянім замку...

— Е, що там мені його замок! Веди мене до нього, вже я його достану, хоч би він сховався на сам вершок найвищої смереки.

Попровадив Заяць Медведя до криниці та й каже:

— Вельможний дідичу! Велика твоя сила! Ади, твій ворог, як тільки побачив, що ти набли-

жаєшся, зараз драпнув і сховався до свого замку.

— Де він? де він? — кричав Медвідь, оглядаючися довкола і не бачучи нічого.

— Ходи сюди і заглянь ось тут! — мовив Заяць і підвів Медведя до криниці. Став Медвідь над цямриною, глянув униз, аж там справді Медвідь.

— Бачиш свого ворога, — мовив Заяць, — як заглядає зі свого укріплення?

— Я не я буду, коли його звідтам не досягну! — мовив Медвідь і як не рикне з цілого медвежого горла вниз до криниці! А з криниці як не відібеться його голос ще вдвоє сильніше, мов з величезної труби!

— Га, так! — скрикнув Медвідь. — Ти мені ще грозиш? Чекай же, я тобі покажу!

Та й за цим словом Медвідь ба-бавх до криниці та й там і затопився. А Заяць стояв при цямрині і глядів, поки звірячий ворог зовсім не залетється, а тоді скочив що - духу до звірів і розповів їм, яким то способом він змудрував Медведя і вибавив їх усіх від тяжкого нещастя. Не треба вам казати, яка радість запанувала в цілім лісі і як усі дякували Заяцеві за його вчинок.

